

General Certificate of Secondary Education
2022

Uimhir Lárionaid

--	--	--	--	--

Uimhir Iarrthóra

--	--	--	--	--

Cúram Sláinte agus Sóisialta

Aonad 1
Forbairt Phearsanta,
Sláinte agus Folláine

[GHL11]

GHL11

DÉ LUAIN 30 BEALTAINÉ, MAIDIN

AM

1 uair 30 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Ní mór duit na freagraí a scríobh sna spásanna chuige sin.

Ná scríobh taobh amuigh den achar bhoscáilte ar gach leathanach ná ar leathanaigh bhána.

Comhlánaigh le dúch dubh amháin. **Ná scríobh le peann glóthaí.**

Freagair **gach** ceist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 100 an marc iomlán don pháipéar seo.

Léiríonn figiúirí idir lúibíní atá priontáilte ar thaobh na lámhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa sna Ceisteanna **2(f)**, **3(a)** agus **3(c)(i)**.

1 Tá Arthur agus Lily, atá beirt 68 bliain d'aois, pósta le 40 bliain. Tá an bheirt acu ar scor agus baineann siad sult as am a chaitheamh le cairde agus as bheith ag dul ar laethanta saoire.

(a) Tá Arthur agus Lily i gcéim na beatha ar a dtugtar _____ aosacht, arb é 65 + bliain. [1]

(b) Is athrú ar an tsaol é dul ar scor. Agus an fhaisnéis atá tugtha in úsáid, scríobh síos **dhá** athrú eile saoil a tharla do Arthur agus do Lily.

1. _____ [1]

2. _____ [1]

(c) Mínigh **trí** dhóigh a mbeifeá ag dúil go bhforbródh Arthur go fisiceach le linn a thréimhse saoil reatha.

1. _____
_____
_____
_____ [2]

2. _____
_____
_____
_____ [2]

3. _____
_____
_____
_____ [2]

(d) Míneigh cén dóigh a bhféadfadh gach ceann acu seo a leanas tionchar dearfach a bheith aige ar fhéinchoincheap Arthur.

Aois

---

[2]

Féiniúlacht inscne

---

[2]

[Tiontaigh an leathanach

(e) Is athrú mór saoil é dul ar scor.

(i) Úsáid na ceannteidil thíos le cur síos ar an dóigh a bhféadfadh dul ar scor tionchar a imirt ar fhorbairt intleachtúil agus sóisialta an duine.

Éifeacht ar fhorbairt intleachtúil

---

[3]

Éifeacht ar fhorbairt shóisialta

---

[3]

(ii) D'fhéadfadh go mbeadh tacaíocht de dhíth ar dhaoine aonair le déileáil leis an athrú saoil seo.

Mínigh **dhá** chineál dhifriúla de thacaíocht a d'fhéadfadh an eanáil dheonach cur ar fáil do dhaoine aonair le cuidiú leo déileáil le dul ar scor.

1. _____
_____
_____
_____ [2]

2. _____
_____
_____
_____ [2]

[Tiontaigh an leathanach

(f) Rinneadh diagnóis ar Lily go bhfuil néaltrú uirthi.

(i) Úsáid na ceannteidil thíos le cur síos ar an dóigh a bhféadfadh néaltrú dul i bhfeidhm ar shláinte agus ar fholláine Lily idir fhisiceach agus mothúchánach.

Tionchar ar shláinte agus ar fholláine fhisiceach

---

[3]

Tionchar ar shláinte agus ar fholláine mhothúchánach

---

[3]

(ii) Déan cur síos ar an dóigh a bhféadfadh caidrimh Lily tionchar deimhneach a imirt ar a forbairt sóisialta.

---

[3]

[Tiontaigh an leathanach

2 I dteaghlach Adam, tá Daniel, 35 bliain d'aois, a bhean chéile Stela, 32 bliain d'aois, agus a dtriúr páistí, Marius 9 mbliana d'aois, Maria, 6 bliana d'aois agus Alina 2 bhliain d'aois.

(a) Comhlánaigh an tábla thíos leis na cineálacha de chaidrimh atá ag Stela.

Caidreamh Stela le	Cineál caidrimh
Daniel	
Marius, Maria agus Alina	

[2]

(b) Tá Daniel agus Stela i gcéim na beatha ar a dtugtar luath-aosacht a chuimsíonn na haoiseanna ó _____ go _____ bliain.

[2]

(c) Déan cur síos ar an phatrún d'fhorbairt shóisialta a mbeifeá ag dúil leis le linn na luath-aosachta.

---

[3]

(d) Bhog Daniel agus a theaghlach ón Rómáin go Tuaisceart Éireann dhá bhliain ó shin.

Déan cur síos ar an dóigh a bhféadfadh cultúr agus eitneacht drochthionchar a imirt ar fhéinchoincheap Daniel.

---

[3]

(e) Itheann Daniel aiste bia mhífholláin.

Mínigh **dhá** dhóigh a bhféadfadh aiste bia mhífholláin a ithe dul i bhfeidhm ar shláinte fhisiceach agus ar fholláine an duine.

1. _____

---

[2]

2. _____

---

[2]

[Tiontaigh an leathanach

(g) Tá Alina ag céim na beatha ar a dtugtar naíonacht.

(i) Cuir síos ar an phatrún d'fhorbairt fhisiceach a mbeifí ag dúil leis le linn na céime seo sa bheatha.

---

[3]

(ii) Thit Alina de luascán ar na mallaibh agus bhris sí a cos. Chaith sí trí oíche in ospidéal, ar cuid den earnáil reachtúil é.

Cuir síos ar **aon** dóigh **amháin** a bhféadfadh an earnáil reachtúil bheith ina chuidiú ag Alina agus ag a tuismitheoirí agus iad ag déileáil lena gortú.

---

[3]

(h) Tá an teaghlach ina gcónaí gar d'aerfort gnóthach, mar sin d'fhéadfadh le truailliú dul i bhfeidhm ar a sláinte agus ar a bhfolláine.

(i) Míniú **dhá** dhóigh ar féidir leis an truailliú seo dul i bhfeidhm ar shláinte agus ar fholláine an teaghlaigh.

1. _____
_____
_____
_____ [2]

2. _____
_____
_____
_____ [2]

(ii) Scríobh síos **dhá** thoisic timpeallachta eile a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar shláinte agus ar fholláine an duine.

1. _____ [1]

2. _____ [1]

[Tiontaigh an leathanach

(ii) Cuir síos ar **dhá** chineál dhifriúla de thacaíocht ar féidir le teaghlach agus cairde Steven a thabhairt dó le cuidiú leis déileáil leis an athrú saoil ag baint le tús a chur leis an ollscoil.

1. _____
_____
_____
_____
_____
_____ [3]

2. _____
_____
_____
_____
_____
_____ [3]

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

LEATHANACH BÁN

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

12904.05

20GHL1119

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	

Marc Iomlán	
-------------	--

Uimhir Scrúdaitheora

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

12904.05/1

20GHL1120